

ЗВІТ ПРО РОБОТУ УПРАВЛІННЯ ОСВІТИ ЧЕРНІВЕЦЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ ЗА 2016 РІК

Окреслимо здобутки освітньої галузі міста за 2016 рік.

Чернівці мають потужні можливості для розвитку освітньої галузі. Загальна спрямованість модернізації освіти міста полягає у необхідності привести її у відповідність до європейських стандартів, потреб сучасного життя, цілеспрямовано орієнтувати на задоволення запитів жителів міста щодо якісної та доступної освіти.

Однією з ключових умов функціонування та розвитку будь-якої галузі є її фінансування. 2016 рік, незважаючи на всі його труднощі, став посправжньому роком інвестувань та фінансової підтримки закладів освіти міста. Варто тільки проаналізувати позитивну динаміку обсягів фінансування закладів освіти (тис. грн.) за окремими видатками:

	2015 рік	2016 рік	Динаміка
Всього використано	349808,9	396237,4	+13,3%
обладнання та матеріали	3234,1	7443,3	+130%
медикаменти	164,6	155,1	-5,8%
харчування	22500,7	23378,5	+3,9%
послуги	5190,6	15044,4	+190%

Бюджет розвитку

	2015 рік	2016 рік	Динаміка
Всього використано	3420,3	15108,7	+342%
обладнання та матеріали	1519,3	5908,8	+289%
капітальні ремонти	1901,0	9199,9	+384%

Бачимо, що за окремими позиціями збільшення фінансування відбулось у 2, 3 і навіть 4 рази (капітальні ремонти). За цими цифрами стоїть вирішення першочергового завдання – створення комфортних умов для навчання та виховання наших дітей.

Розпочнемо з фундаменту освітньої системи – дошкілля.

I. Дошкільна освіта

Дошкільна освіта міста має мережу закладів різних типів та форм власності, в яку входять **54** ДНЗ та **4** дошкільних підрозділи навчально-виховних комплексів «Берегиня», «Любисток», «Лідер», «Соломон».

Пріоритетом у роботі дошкільля протягом 2016 року було збереження і розширення мережі груп у навчальних закладах. Сьогодні дошкільною освітою охоплено 99% дітей (10699), з них – 2691 (100%) дитина 5-ти річного віку. У 55 закладах комунальної форми власності виховується 10490 дітей, у відомчому УМВС «Казка» – 165 дітей, у приватних ДНЗ «Надія» – 20, НВК «Соломон» – 24 дитини (всього 209 дітей).

Високі показники охоплення призвели до значної переукомплектованості груп (на 100 місцях виховується 147 дітей). За період 2016 року в дошкільні установи поступило 3445 дітей, з них 2158 – 2-х річного віку. Майже 500 маленьких чернівчан двохрічного віку очікують місця для влаштування в ДНЗ. У 2015 році за аналогічний період було прийнято 2293 дитини, з них 1056 двохрічок, без місця залишилось біля 760 малюків двохрічного віку. Особливо перевантажена центральна частина міста, мікрорайони Бульвару Героїв Крут, Роші, вул. Руської, вул. Хотинської та Садгори.

З метою вирішення цієї проблеми у 2016 році були відкриті 6 груп для 150 маленьких чернівчан:

ДНЗ № 17 (вул. Коперника, 19) – 1 група (25 місць);

ДНЗ № 45 (вул. Героїв Майдану, 85А) – 1 група (25 місць);

НВК «Лідер» (вул. Бережанська, 25А) – 4 дошкільних групи (100 місць) та перепрофільовано в СДНЗ № 34 дві групи загального розвитку у спеціальні для дітей з особливими освітніми потребами (25 дітей).

Завершуються роботи по реконструкції з надбудовою 2-го поверху ДНЗ № 30 (Бульвар Героїв Крут, 7) – загальна вартість **4881,863 тис. грн.**, це дасть можливість відкрити 3 додаткові групи на 75 місць.

Продовжується будівництво дитячої установи на 160 місць (8 груп) в мікрорайоні Ленківці (IV провулок Вільшини, 13) – загальна вартість **24103,0 тис. грн.**

На даний час освоєно з **державного бюджету - 5 млн. грн., з міського бюджету - 8,336 тис. грн.**

Триває реконструкція будівлі по вул. Авангардній, 17 під ДНЗ на 140 місць (6 груп) – загальна вартість **13035,640 тис. грн.**; приміщень 2-го поверху під 4 дошкільні групи НВК «Берегиня» (вул. Карбулицького,2) – загальна вартість **1150,000 тис. грн.**; приміщень по вул. Вірменській, 17 під ДНЗ на 100 місць (4 групи).

Знаходиться на постійному контролі управління освіти питання харчування дошкільнят. Відповідно до змін у законодавчій базі з 01.01.2015 року за харчування дітей батьки сплачують 60%, 40% – міська рада. У ДНЗ міста виховується 761 дитина із багатодітних сімей, за утримання яких батьки сплачують 50 % згідно з чинним законодавством.

Відповідно до комплексної Програми «Захист» (зі змінами та доповненнями), 362 дитини учасників АТО, 63 дітей тимчасово переміщених та діти волонтерів харчуються безкоштовно. А ще 397 дітей з малозабезпечених сімей, 8 дітей, які знаходяться під опікою, і 90 дітей зі статусом інваліда (загальна кількість – 920 дітей).

Протягом 2016 року навчально-виховний процес забезпечували 1102 педагоги (746 вихователів, 73 музичних керівника, 35 інструкторів з фізкультури, 42 практичних психолога, 5 соціальних педагогів, 64 вчителя-логопеда, 39 керівників гуртків, 54 завідувача, 44 вихователя-методиста), серед яких з вищою освітою 702, що становить 64%. В 52 ДНЗ комунальної форми власності та в 3 НВК є в штаті 65 медичних сестер.

Кожний дошкільний заклад намагається віднайти «своє обличчя», працюючи за пріоритетними напрямками: художньо-естетичний, фізкультурно-оздоровчий, народознавчий, еколого-природничий, морально-патріотичний та гуманітарний. Діють профільні групи, гуртки, секції, в яких

розвивають творчі здібності діти дошкільного віку: екологічний, танцювальний, театралізований, фізкультурний, образотворчої діяльності, співу, гри на музичних інструментах. Найбільше діти бажають відвідувати гуртки з вивчення іноземних мов, які діють у 15 ДНЗ і 1541 дитина старшого дошкільного віку мають змогу вивчати англійську та німецьку мови. Хочеться наголосити, що з 01.09.2016 року додатково введено 10,75 ставок керівників гуртків англійської мови ще у 15-ти дошкільних закладах, що дало змогу 3230 дітям у 32 ДНЗ вивчати англійську мову. З 03.01.2017 року введено 4,375 ставки у 9 ДНЗ, передбачено відкриття 3,75 ставки для новостворених груп.

Для задоволення потреб національних меншин функціонують групи в ДНЗ № 1 (румунотомовна група), ДНЗ № 25 (група з поглибленим вивченням польської та єврейської мов).

У ДНЗ № 3, 19, 22, 24, 33, 44, 47 діють патріотичні осередки, в яких дошкільнята мають змогу дізнатись про справжніх захисників рідної землі, фотографії яких розміщені на «Стіні Слави», погортати «Книгу пам'яті», де міститься інформація про загиблих героїв Буковини, та «Книгу спогадів», у якій мають змогу залишити свої думки та переживання про хвилюючі події волонтери, учасники АТО та члени їх сімей. Педагогічні колективи активно долучались до адресної допомоги воїнам АТО (внески, посилки), надавали допомогу через волонтерські організації.

Значна робота проводилася по зміцненню матеріальної бази. Протягом року проведені капітальні ремонти 6-ти харчоблоків (ДНЗ № 5, 28, 41, 44, 45, 53). Відремонтовані приміщення, інженерні мережі, система водопостачання, огорожа та території у 26-ти ДНЗ. Проводиться заміна пічного опалення на електричне в ДНЗ № 12 (вул. Кобилянської, 40), № 31 (вул. Руданського, 10), № 40 (вул. Шкільна, 21). Оновлено меблі та м'який інвентар у 70% дошкільних закладів міста.

За сприяння Чернівецької міської ради з метою запровадження енергозберігаючих технологій здійснено реконструкцію системи опалення та гарячого водопостачання з встановленням плоских сонячних колекторів в ДНЗ № 41 ЦРД «Пізнайко» (вул. Полетаєва, 19), № 23 «Калинонька» (вул. Александрі, 30). Замінено вікна та двері на енергозберігаючі в 11-ти ДНЗ.

В рамках проекту «Енергоефективність в бюджетних будівлях м.Чернівці» Чернівецька міська рада реалізовує модернізацію будівель навчальних закладів, в тому числі 15-ти ДНЗ № 2, 3, 5, 8, 10, 15, 17, 18, 20, 23, 26, 27, 35, 43, 52 за фінансової підтримки корпорації НЕФКО. В рамках цього проекту передбачено утеплення фасадів, цоколя та горищ будівель; заміна вікон та дверей на енергозберігаючі; заміна ламп системи освітлення на LED-лампи; модернізація системи електропостачання, вентиляції; балансування та заміна системи опалення.

В даний час завершується виготовлення проектно-кошторисної документації з подальшим погодженням консультантами проекту і проведенням експертизи проектно-кошторисної документації. Відповідно до узгодженого графіку роботи групи реалізації проекту у лютому 2017 року

планується подача документів на оголошення міжнародних тендерних закупівель.

На період виконання зазначених робіт, за потреби, з метою дотримання збереження життя і здоров'я дітей, дотримання техніки безпеки та вимог Санітарного регламенту, буде призупинятися діяльність окремих приміщень в закладі, або закладу в цілому.

Актуальними залишаються питання:

1. Розширення мережі дошкільних закладів, для її вирішення на перспективу планується:

- будівництво ДНЗ (вул. Вереснева, 10) на 160 місць (8 груп);
- реконструкція приміщень на 100 місць під 4 групи ДНЗ вул. Героїв Майдану 152-Б (біля ЗОШ № 33) та приміщень на вул. Ольжича, 12 на 100 місць під 4 групи ДНЗ;
- добудова приміщень ЗОШ № 13 (вул. Немирівська, 13) з метою створення НВК та відкриття 4 груп ДНЗ на 100 місць;
- реконструкція приміщень по вул. Шкільній, 25 з метою створення додаткових 80 місць для ДНЗ № 40.

2. Модернізації обладнання ігрових, спортивних майданчиків в більшості дошкільних закладів.

3. Встановлення 120 альтанок на групових майданчиках ДНЗ.

II. Загальна середня освіта

У місті функціонують 50 загальноосвітніх навчальних закладів комунальної форми власності та 3 приватні школи. На сьогодні у комунальних навчальних закладах укомплектовано 874 класи, в яких здобувають освіту 24400 учнів. У порівнянні з 2015/2016 навчальним роком чисельність школярів зросла на 753 учні, а кількість класів лише на 10. Крім того, в 3 приватних школах функціонують 24 класи і навчаються 313 учнів.

Загалом по місту здобувають освіту у загальноосвітніх навчальних закладах комунальної та приватної форм власності 24713 дітей, що на 809 учнів більше, ніж минулого року.

З метою удосконалення мережі ЗНЗ, яка б реально враховувала освітні запити територіальної громади, забезпечувала ефективне використання фінансових, матеріально-технічних та кадрових ресурсів:

- на базі ЗОШ I-III ступенів № 12 створено НВК «Лідер» (рішення міської ради від 26.08.2016 р. № 370);
- понижено ступені навчання у ЗОШ I-III ступенів № 19 та НВК «Берегиня», які з 01.09.2016 р. функціонують як навчальні заклади I-II ступенів навчання (рішення міської ради від 26.08.2016 р. № 371, № 372 відповідно);
- призупинено функціонування вечірніх класів у ЗОШ I-III ступенів № 33 у зв'язку з відсутністю достатньої кількості заяв бажаючих здобувати освіту за вечірньою формою навчання;
- шляхом злиття на паралелях навчання оптимізовано 14 класів з малою наповнюваністю у 12 ЗНЗ.

Станом на 01.01.2017 р. середня наповнюваність класів порівняно з початком навчального року зменшилася на 0,2 і складає 27,7 учнів.

Проблемні моменти:

- Контингенти шкіл міста щорічно зростають. За п'ять останніх років кількість учнів зросла більше ніж на 2000 осіб, а кількість класів лише на 31. Тенденція щорічного збільшення кількості дітей шкільного віку призводить до перенаповнюваності класів, зокрема початкової ланки.

- Проблеми виникають при організації набору учнів у 10-і класи. Найменш наповненими є класи старшої школи. Слід зазначити, якщо у 2015/2016 н.р. 10-ті класи не функціонували у шести

навчальних закладах: ЗОШ № 1, 14, 20, 25, 40, НВК «Любисток», то цього року не здійснили набір до 10-х класів лише у двох: ЗОШ № 40 та НВК «Лідер».

- У навчальних закладах функціонують класи з малою наповнюваністю: менше двадцяти учнів – СШ № 35, гімназіях № 3, 6, ЗОШ № 3, 4, 11, 19, 20, 25, 30, 31, 33, 37, 38, 39, 40, 41, НВК «Берегиня», «Любисток»; менше десяти – ЗОШ № 10, 13, 17.

Шляхи вирішення:

- проведення реконструкції приміщень Чернівецької загальноосвітньої школи I-III ступенів № 33 та добудова приміщень у Чернівецькій загальноосвітній школі I-II ступенів № 13 з метою створення на базі даних закладів навчально-виховних комплексів;
- з метою вирішення питання функціонування малочисельних класів, визначення мінімальної наповнюваності 10-х класів, підготувати проект рішення щодо формування мережі на 2017/2018 н.р. на розгляд міської ради.

III. Соціальний захист

Відповідно соціального паспорту (станом на 05.01.2017 року) в загальноосвітніх навчальних закладах навчаються 5710 дітей пільгових категорій:

- 124 - дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування;
- 536 - напівсиріт;
- 368 - дітей-інвалідів;
- 647 - дітей із малозабезпечених сімей;
- 2687 - дітей із багатодітних сімей;
- 336 - дітей із статусом чорнобильця;
- 168 - дітей із числа тимчасово переселених зі східних регіонів України та АР Крим;
- 808 - дітей, батьки яких є учасниками військових дій в східних регіонах України АТО;
- 26 - дітей з особливими освітніми потребами, які навчаються в інклюзивних класах
- 10 - дітей, батьки яких загинули під час проведення АТО та Євро Майдану-10.

У 43-х загальноосвітніх навчальних закладах міста працюють 39 соціальних педагогів.

Відповідно Міської Програми «Захист», затвердженою рішенням 2 сесії VII скликання Чернівецької міської ради від 12.01.2016 № 74 на 2016-2018 роки діти, батьки яких є учасниками військових дій в східних регіонах України, загиблими (померлими) під час участі у військових діях в східних

регіонах України, діти внутрішньо переміщені з тимчасово окупованої території України, отримують безкоштовне харчування (обід) та забезпечені безкоштовними квитками на проїзд у міському електричному транспорті. Щомісячно понад 800 дітей цих категорій отримують безкоштовні квитки.

Діти-сироти та діти, позбавлені батьківського піклування, забезпечені безкоштовним харчуванням (обід), застраховані від нещасного випадку, забезпечені підручниками, „єдиними квитками”, користуються пільговим проїздом у міському транспорті, займаються в шкільних гуртках, студіях, спортивних секціях та позашкільних закладах міста.

Опікуни дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, отримали компенсацію за придбання шкільної та спортивної форми:

- учні 1-4 класів (37 чол.) – 500 грн. на суму 18500 грн.;
- учні 5-8 класів (43 чол.) – 550 грн. на суму 23650 грн.;
- учні 9-11 класів (25 чол.) – 600 грн. на суму 15000 грн.

Дев'ять дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, які навчаються у Чернівецькому військово-спортивному ліцеї-інтернаті, забезпечені шкільною та спортивною формою за рахунок коштів міського бюджету.

Щомісячно виплачується одноразова грошова допомога дітям-сиротам та дітям, позбавленим батьківського піклування, яким виповнилося 18-років, у розмірі 1810 грн. Протягом 2016 року 30-ти дітям цієї категорії здійснена виплата на загальну суму 54400 грн.

Одинадцять дітей із 10-ти сімей перебувають на обліку, як такі, що потрапили у складні життєві обставини. А саме: ЗОШ № 3 (1 дитина); ЗОШ № 4 (2 дітей); ЗОШ № 5 (1 дитина); ЗОШ № 11 (2 дітей); ЗОШ № 16 (2 дітей); ЗОШ № 30 (3 дітей). Адміністрації шкіл разом зі службою у справах дітей міської ради та Міським Центром для дітей сім'ї та молоді здійснюють соціально-педагогічний супровід цих сімей, допомагають їм подолати труднощі.

З метою своєчасного влаштування на навчання дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, дітей-інвалідів із числа випускників 9-х, 11-х класів загальноосвітніх навчальних закладів, військово-спортивного ліцею-інтернату та підготовки відповідного розпорядження облдержадміністрації, управлінням освіти щорічно, за клопотанням шкіл, враховуючи запити випускників, направляється інформація щодо подальшого їх навчання. Влаштовані на навчання у різні навчальні заклади м.Чернівців **46** із **53**-х випускників загальноосвітніх начальних закладів 2015/2016 н.р.

IV. Освіта дітей з особливими освітніми потребами (організація індивідуального та інклюзивного навчання, робота ПМПК)

Забезпечено право на рівний доступ до якісної освіти дітям з ООП шляхом організації індивідуального та інклюзивного навчання у 30 ЗНЗ. Організовано роботу педагогічних колективів 13 ЗНЗ з інклюзивною формою навчання з 41 дитиною з особливими освітніми проблемами різної нозології у 36 інклюзивних класах. Введено 36 посад асистентів вчителя (18 ставок). Корекційну складову навчання дітей з ООП у ЗНЗ міста забезпечують 17 логопедів, 37 психологів та соціальних педагогів. Індивідуальною формою навчання, в т.ч. і на дому, охоплено 88 учнів за різними типами навчальних програм. Знаками візуального попередження, кнопками викликів, похилими з'їздами, пандусами, іншими формами архітектурної доступності для безперешкодного доступу дітей з особливими освітніми потребами до ЗНЗ забезпечено більшість (35-81%) навчальних закладів.

Проблемні моменти:

- перевантаженість класів (не завжди дотримується вимога не більше 20 учнів);
- доступність (підйомні платформи, пандуси, поручні, дверні проходи, туалетні кімнати, ліфт);
- дидактичне наповнення та оснащення логопедичних кабінетів та кабінетів психолога;
- створення кімнат психологічного розвантаження корекційно-розвивального навчання;
- відкриття у закладах з інклюзивною формою навчання сенсорних кімнат;
- відкриття інклюзивних груп у ДНЗ (перевантаженість груп), необхідна кількість дітей не більше 15.

V. Харчування

Протягом 2016 року безкоштовним харчуванням (сніданок для учнів початкових класів, обід для учнів пільгових категорій) було охоплено 12327 учнів загальноосвітніх навчальних закладів м.Чернівців на загальну суму 7 572 603 грн.

Рішенням виконавчого комітету Чернівецької міської ради від 22.11.2016 року №704/22 «Про граничну вартість гарячого харчування для учнів загальноосвітніх навчальних закладів та для учнів у літніх оздоровчих пришкольних таборах на 2017 рік» встановлено на 2017 рік у загальноосвітніх навчальних закладах вартість харчування: сніданку для учнів 1-4 класів – 8,79 грн.; обіду для дітей пільгових категорій – 23,38 грн.; харчування учнів у травні-червні 2017 року у пришкольних оздоровчих таборах загальноосвітніх навчальних закладів – 25,62 грн., що призведе до покращення якості харчування.

На виконання розпорядження Чернівецького міського голови Каспрука О.П. від 26.10.2016 року № 575-р протягом жовтня-грудня 2016 року комісією у складі спеціалістів управліннь освіти Чернівецької міської ради, Держпродспоживслужби в м.Чернівцях та ДУ Чернівецький обласний лабораторний центр МОЗ України вивчалось питання організації харчування у 14-ти загальноосвітніх навчальних закладах міста. За підсумками вивчення видано наказ, надані рекомендації та усунені виявлені порушення.

VI. Оздоровлення

На виконання Закону України «Про оздоровлення та відпочинок дітей», з метою забезпечення повноцінного відпочинку та оздоровлення дітей влітку 2016 року управлінням освіти забезпечено організацію оздоровлення та відпочинку школярів міста за рахунок фінансування міського бюджету у сумі 2 660 366 грн.:

– у стаціонарних дитячих таборах області оздоровлено 514 дітей пільгових категорій (на суму 1 560 000 грн.). Школярі відпочивали у двох заміських таборах області («Юність» Вижницького району смт. Берегомет та «Вербиченька» Сторожинецького району с.Давидени). Тривалість оздоровлення – 21 день.

– у 37 пришкольних таборах денного перебування відпочило 3700 дітей (на суму 1 070 366 грн.). Тривалість відпочинку – 14 днів.

– у міському пересувному туристичному таборі «Стежинка» при міському Центрі дитячої та юнацької творчості відпочило 60 школярів (на суму 30 000 грн.). Тривалість відпочинку – 14 днів.

VII. Організація медичного обслуговування учнів

Станом на 01.01.2017 року в навчальних закладах міста введено 42,5 ставки медичних сестер (вакансії – гімназія №6, ЗОШ №3).

В усіх навчальних закладах облаштовані медичні кабінети (за виключенням ЗОШ №13), проведені поточні ремонти, доукомплектовані обладнанням та медикаментами.

У 2016 році для забезпечення роботи медичних кабінетів з міського бюджету витрачено 77 038 грн., а саме:

- для закупівлі обладнання для медичних кабінетів – 15 663 грн.;
- для забезпечення бланками документації – 23 000 грн. (для всіх навчальних закладів);
- для закупівлі ліків – 38 375 грн. (для всіх навчальних закладів).

Закуплені кушетки для медичних кабінетів ліцею №1 та ЗОШ №24; маніпуляційні столи – для гімназії №2, ЗОШ №1 та ЗОШ №19.

Придбано ростоміри підлогові для гімназії №1 та ЗОШ №22, ростоміри настінні для ЗОШ №1, 14, 33, 38.

Закуплено кварцові лампи переносні для приміщень ліцеїв №2, 4, гімназій №1, 3, ЗОШ №1, 2, 25, 38, 39, НВК «Берегиня».

VIII. Виховна робота. Позашкільна освіта

Сьогодні у місті функціонують 9 позашкільних навчальних закладів різних напрямів діяльності, які охоплюють гуртковою роботою **4474** дитини. Функціонує 433 групи гуртків, у тому числі, з метою більшого охоплення дітей гуртковою позаурочною роботою, на базі тридцяти трьох загальноосвітніх навчальних закладів функціонує 106 гуртків (159 груп), у яких займаються 2067 вихованців, що становить 37% від загальної кількості груп. Це формує фундамент для гармонійного розвитку дитини – спільного завдання загальноосвітньої та позашкільної освіти.

На базі Міського палацу дітей та юнацтва продовжує роботу штаб Асоціації учнівських громадських організацій, клубів та об'єднань «Юні чернівчани», діє Координаційна рада Асоціації та Школа лідерів, яка працює з дітьми-активістами шкільних громадських формувань.

IX. Військово-патріотичне виховання та фізкультурно-оздоровча робота

Управлінням освіти міської ради постійно проводяться змагання з військово-прикладних видів спорту, спартакіада допризовної молоді, традиційні військово-спортивна гра «Захисник», першість зі стрільби на приз міського голови.

Продовжують функціонувати гуртки військово-патріотичного профілю. У 17 навчальних закладах – ліцеї №2, 3, військово-спортивному ліцеї-інтернаті, гімназіях №2, 4, 6, загальноосвітніх школах №1, 6, 11, 12, 16, 20, 22, 24, 27, 28, 31 активно працюють гуртки «Зірниця», «Пошук», військово-спортивний клуб «Мета».

В 11 школах закуплено військові форми-комплекти для учнів 10-11 класів загальноосвітніх шкіл (школи №2, 3, 16, 22, 24, 27, 28, 31, 33, 37, 38).

На виконання розпорядження Чернівецького міського голови від 10.04.2014 року №101-р «Про організацію шефства над підрозділами Збройних Сил, Національної гвардії України, що дислокуються на території м.Чернівців» створені мобільні учнівські загони, які співпрацюють з військовою частиною, організовуються тематичні вечори та зустрічі школярів з особовим складом, проводяться навчально-польові збори на базі військової частини на вул. Московської Олімпіади. Працюють волонтерські загони, що допомагають військовослужбовцям, які перебувають в зоні антитерористичної операції, сім'ям загиблих.

Разом з відділом мобілізаційної роботи Чернівецької міської ради, загальноосвітніми навчальними закладами відкрито меморіальні дошки військовослужбовцям, які віддали своє життя відстоюючи незалежність та територіальну цілісність держави у ЗОШ №1, 11, 24, 28, 30, ліцеї №4, гімназії №5, військово-спортивному ліцеї. (8 шкіл, 11 дошок ЗОШ №28 – 3, ВСЛ-2).

Проведено значну роботу в напрямку поліпшення та вдосконалення навчально-матеріальної бази, підготовки юнаків до служби в Збройних Силах України: на суму 400 000 грн закуплено 30 макетів автомата Калашникова, 46 пневматичних гвинтівок, 10 пневматичних пістолетів, які передано на баланс загальноосвітнім навчальним закладам. Проведено капітальний ремонт стрілецького тир у загальноосвітній школі I-III ступенів №4, ліцеї №2, упорядковано та очищено приміщення стрілецьких тирів у загальноосвітніх школах I-III ступенів №16, 31. У загальноосвітніх школах I-III ступенів №22, 24, 28, 31 побудовано смуги перешкод (всього 4 смуги перешкод).

Впродовж 2016 року управлінням освіти міської ради, загальноосвітніми навчальними закладами виконуються заходи Програми з навчання плаванню в загальноосвітніх навчальних закладах м.Чернівців на 2016-2020 рр.

Управлінням освіти Чернівецької міської ради заключений договір з ТОВ «БУКОІМПЕКС ЛТД» на проведення занять з плавання.

Участь у Програмі взяли 148 учнів молодшого та середнього віку з 7 навчальних закладів – ліцею №4, спеціалізованої школи I ступеня №9, спеціалізованої школи I ступеня №15, загальноосвітніх шкіл I-III ступенів №14, 24, 33, 38. Учні поділені на групи по 12 дітей у кожній. Заняття відбуваються кожний день з понеділка по п'ятницю. Кожна група дітей відвідує басейн 1 раз на тиждень.

На реалізацію Програми у 2016 році з міського бюджету виділено 97 100 грн. 35 500 грн. на проведення занять у I півріччі та 61 600 грн. у II півріччі 2016 року.

Після закінчення навчального курсу з дітьми проводяться ігрові заняття, підсумкові уроки, свято Нептуна, спортивні змагання та спортивні свята для батьків та дітей з врученням медалей, кубків та призів.

Необхідно відмітити, що за 2016 рік значно покращився стан навчально-матеріальної бази з фізичної культури. За кошти місцевого бюджету (312 280 грн.) придбано в достатній кількості наступний спортивний інвентар:

- м'ячі для ігрових видів спорту (баскетбольні, волейбольні, футбольні);
- мати гімнастичні;
- два килими для проведення занять з боротьби

Проведено поточні ремонти спортивних залів в ЗОШ №6, 38, ліцеї №2, НВК «Любисток». Капітальний ремонт проведено в ЗОШ №39, гімназії №7.

Х. Кадрова політика

З метою широкого залучення самоврядних органів і громадян міста, представників педагогічних колективів, громадських об'єднань батьків учнів навчальних закладів до відбору кандидатур на заміщення вакантних посад керівників закладів освіти, рішенням виконавчого комітету Чернівецької міської ради від 25.04.2016 року №215/7 був затверджений «Порядок призначення на посаду керівників закладів освіти, що знаходяться в комунальній власності Чернівецької міської ради». Це дасть змогу призначати на посаду керівників найбільш перспективних, креативних та професійних фахівців.

Для забезпечення освітніх закладів педагогічними працівниками з відповідною освітою і належним рівнем професійної підготовки щорічно визначається потреба в педагогічних працівниках з метою поповнення педагогічних кадрів молодими спеціалістами та подається в Департамент освіти і науки Чернівецької ОДА. В цьому навчальному році в заклади освіти міста працевлаштовано 60 молодих спеціалістів.

Але, на жаль, станом на 01 січня 2017 року в закладах освіти були вакантні посади:

в ЗНЗ – 18 штатних одиниць: заступник директора з ВР, вихователі ГПД (2), асистенти вчителя (2), інформатика (3), трудове навчання (2), біологія (2), педагог-організатор, «Захист Вітчизни» (2), фізична культура, практичний психолог (2);

в ДНЗ – 33 одиниці: вихователь-методист; вихователь ДНЗ (23), інструктор з фізкультури (2), музичний керівник (2), керівник гуртка (3), вчитель-логопед, практичний психолог;

в ПНЗ – 4 одиниці: керівник гуртка (2), тренер-викладач з шахів, акомпаніатор.

З метою заохочення творчо працюючих педагогів, стимулювання росту рівня їх професіоналізму, ініціативи, творчості, досконалого володіння ефективними формами і методами організації навчально-виховного процесу цього року 10 освітян міста були нагороджені преміями Чернівецької міської ради імені Юрія Федьковича (4360 грн. кожна).

ХІ. Атестація

У 2016 році атестовано 626 педагогів, що становить 19,4% від загальної кількості працюючих (у тому числі методисти ММЦ закладів освіти). За результатами атестації до нагородження представлено 224 працівники.

ХІІ. Методична робота

Методичний супровід професійного розвитку педагогів здійснювався в **різноманітних формах**. А саме: методичні об'єднання, майстер-класи, творчі групи, школи молодого вчителя та молодого фахівця, школи педагогічного зростання, творчі лабораторії, круглі столи, семінари-практикуми, постійно діючі семінари, авторські педагогічні майстерні, педагогічні вітальні, супервізійні групи тощо. Протягом 2016 року значного поширення в організації методичної роботи набули сучасні технології, веб-семінари та конференції, дистанційні заняття. Посилено роботу щодо науково-методичного супроводу інклюзивної освіти.

Виявом результативності методичної роботи є участь педагогів у різного рівня наукових, науково-практичних конференціях, круглих столах, педагогічних читаннях, освітніх та дослідницьких проектах тощо. 18 педагогів загальноосвітніх навчальних закладів міста взяли участь у всеукраїнських семінарах та тренінгах; 7 – у всеукраїнських конференціях; 6 – учасники 2 міжнародних семінарів та 4 – міжнародних конференцій.

Педагогами навчальних закладів та методистами ММЦ протягом 2016 року укладено **63 авторських програми** та посібники, які схвалені Вченою та науково-методичною радами ІІІОЧО. **3 підручники та 5 навчальних розробок** схвалені Міністерством освіти і науки України для використання в загальноосвітніх навчальних закладах:

- підручник «Алгебра 8 клас» (співавтор – Кінащук Н.Л., учитель математики, директор ліцею №1);
- підручник «Фізика 8 клас» (співавтор – Пшенічка П.Ф., учитель фізики ліцею №1);
- підручник «Основи християнської етики. Учимся мудрості» для 4 класу (співавтор – Федик М.В., методист ММЦ);
- програма літературно-етноекологічного гуртка «Україна обрядова» для 5(6) класу (укл. Голубчик Т.В., учитель біології; Чифурко І.Є., учитель української мови і літератури ЗОШ №4);
- програми курсів за вибором «Музичний світ поетичного слова» для учнів 8(9) кл. (укл. Ткач А.В., методист ММЦ; Чифурко І.Є., учитель української мови і літератури ЗОШ №4), «Аналіз ліричного твору» для учнів 8-9 кл. (укл. Ткач А.В., методист ММЦ);
- посібник «Як навчити розуміти і творити поезію» (укл. Ткач А.В., методист ММЦ; Семчук Д.Б., учитель української мови і літератури ліцею №3; Гірш Р.О., учитель української мови і літератури гімназії №1);

- хрестоматія з української літератури за програмою курсу за вибором «Звичаї, традиції українського народу в контексті художньої літератури» для учнів 8(9) кл. (укл. Ткач А.В., методист ММЦ; Клим Н.М., учитель української мови і літератури ЗОШ №1).

Міським методичним центром здійснюється методичний супровід проведення конкурсів фахової майстерності.

У I турі 21-го всеукраїнського конкурсу «Учитель року - 2016» взяло участь 15 педагогів міста з 14 навчальних закладів. У II турі представники міста здобули три перших та одне друге місце. На Всеукраїнському етапі Конкурсу Яківчик О.М., учитель англійської мови гімназії №5, здобула звання лауреата (II місце), Хабюк А.Я., учитель предмета «Захист Вітчизни» СЗОШ №6, став дипломантом.

Тодоріку Т.М., класний керівник 10 класу ліцею №4, – переможець Всеукраїнського конкурсу «Класний керівник року» в області.

Переможцями I туру Всеукраїнського конкурсу майстерності педагогічних працівників позашкільних навчальних закладів «Джерело творчості» стали у номінації «Керівник гуртка – 2016» Воронюк Г.Ш., керівник гуртка декоративно-вжиткового мистецтва БТДЮ; Катан Н.В., керівник гуртків «Юні знавці лікарських рослин», «Основи науково-дослідницької роботи», «Еколекторію «Природа – наш дім» здобули III місця в II турі конкурсу.

Міський методичний центр здійснює координаційний та науково-методичний супровід 6 обласних дослідно-експериментальних майданчиків та 4-х – всеукраїнського рівня.

Обласного рівня:

- «Особистісне зростання педагога в системі модульно-розвивального навчання» (гімназія №2);
- «Формування екологічної компетентності учнів та педагогів шляхом системної екологізації навчально-виховного процесу» (ліцей №3, ЗОШ №5, 12, 16, 25, 28, МЦЕНТУМ);
- «Розвиток критичного мислення молодших школярів» (ЗОШ №24);
- «Формування гармонійно функціонуючих психологічних меж особистості як засіб профілактики гандикапізму в умовах інклюзивної освіти» (ЗОШ №24);
- «Формування ключових компетентностей учнів ліцею через систему європейських цінностей» (ліцей №2);
- «Упровадження основ соціальної і фінансової освіти дітей дошкільного віку» (ДНЗ №47).

Всеукраїнського рівня:

- науково-педагогічний проект «Інтелект України» (спеціалізовані школи I ступеня №7, 9, ліцей №4, школа «Гармонія»);

- проект «Культура добросусідства» в рамках проекту «Розвиток міжкультурної освіти в Україні» за підтримки Верховного комісару ОБСЄ у справах національних меншин (ДНЗ №25 ЦРД «Малюк», ДНЗ №44 комбінованого типу «Журавлик», ЗОШ №27, 28);
- медико-педагогічний проект «Гармонія інтелекту і здоров'я» (ЗОШ №8);
- проект «Розумники» (SmartKids), ініційованого Інститутом інформаційних технологій та засобів навчання і мультимедійним видавництвом «Розумники» (ЗОШ №8).

Важливим напрямком діяльності міського методичного центру є **робота з обдарованими учнями**. Надання методичної допомоги педагогам щодо створення системи роботи з обдарованими учнями дає свої позитивні результати.

Срібна медаль на ХХІ Міжнародній учнівській олімпіаді з астрономії, яка відбулася в жовтні 2016 року в місті Пампорово Республіки Болгарія (Качур Артур, гімназія №5). 4 бронзові медалі здобули учні ліцею №1 за наукові дослідження на ХХІІІ Міжнародній конференції молодих вчених «ICYS-2016» (Румунія).

На **IV етапі Всеукраїнських учнівських олімпіад** із базових дисциплін м.Чернівці представляли 52 учні, з яких 20 посіли призові місця (38%): II – 7; III – 13. Серед навчальних закладів за кількістю переможців на I-му місці – ліцей №1 (5 учнів), на II-му – гімназії №2, 3, 4, 5, СШ ОРТ № 41 (по 2 учні), на III-му – гімназії №1, 6, ЗОШ №2, 4, 20 (по 1 учню).

З-поміж 21-го учасника III етапу **Малої академії наук** учнівської молоді переможцями стали 12 учнів, що на 4 більше порівняно з минулим роком, з них – чотири II-х та вісім III-х місць.

Учні гімназії №1 здобули перше місце у Всеукраїнському конкурсі дослідницьких робіт **«Юний дослідник»**.

Методистами ММЦ та педагогами проводилась організаційна робота щодо підготовки учнівських команд до участі в турнірах. Досягнення в цьому напрямі протягом 2016 року наступні:

- два дипломи II ступеня у фінальному етапі XIX Всеукраїнського турніру **юних математиків ім. М.Й. Ядренка** (збірна команда міста «Геліос» і команда ліцею №1 «КІНО»);
- II місце у Всеукраїнському турнірі юних **знавців курсу фінансової грамотності** (команди «Інкогніто», ліцею №1);
- III місце у Всеукраїнському турнірі з **біології** (команда «Едельвейс» ліцею №3);
- III місце у Всеукраїнському турнірі з **фізики** (команда «Гравітон» ліцею №1);
- команда «Kin man clean foot» ліцею №1 – учасник Всеукраїнського **бізнес-турніру «Стратегія фірми – 2016»**;

- I місце (збірна команда міста «Геліос») та II місце (збірна команда міста «Оріон») у обласному турнірі **юних математиків** Буковини;
- III місце в обласному турнірі **юних хіміків** (команда «Реагент» ліцею №3);
- 15 учнів 10-11 класів з 10-ти загальноосвітніх навчальних закладів міста взяли участь у Буковинських **стартах Юних економістів та марафоні бізнес-ідей**.

Учні ЗНЗ міста здобували також перемоги в різних **інтелектуальних і творчих конкурсах** на державному рівні:

- I місце у **Міжнародному мовно-літературному конкурсі імені Т.Шевченка** (гімназія №1);
- перемога у Всеукраїнському конкурсі учнівської творчості під гаслом **«Об'єднаймося ж, брати мої!»** у номінації «Література» (гімназія №5);
- два дипломи III ступеня у III Київській відкритій **олімпіаді з лінгвістики** (ЗОШ №6, гімназія №7);
- 6 переможців (4 – II місце, 2 – III місце; СШ ОРТ №41) учнівських робіт **«Історія та уроки Голокосту»** в конкурсі учнівської творчості в номінації «Історія України та державотворення»;
- 1 лауреат (гімназія №4) конкурсу учнівських есе **«Права людини крізь призму сучасності»**;
- 20 лауреатів, 1 переможець у всеукраїнській дискусії **«(Не) герої війни»**;
- I місце (СШ ОРТ №41) у XIII Міжнародному конкурсі творчих робіт школярів, студентів та вчителів **«Уроки війн та Голокосту – уроки толерантності»**.

ХІІІ. ЗНО, ДПА

Здійснено координацію та організацію проведення пробного та основного ЗНО для випускників ЗНЗ міста: зареєстровано учасників ЗНО, створено мережу пунктів пробного та основного тестування, сформовано базу персоналу (490 осіб) пунктів тестування, проведено їх навчання, сертифікацію тощо. Забезпечено проведення апробації (моніторингу якості знань) тестових завдань з предметів ЗНО 1015 випускників ЗНЗ.

Позитивно, що 200 балів цього року набрали випускники Чернівецького ліцею №1 Мовчанюк Роман (математика), гімназії №2 Лісова Марина (англійська мова), ЗОШ №20 Ліварюк Михайло (історія України). А випускниця Чернівецької гімназії №2 Шалайко Марія набрала по 200 балів з двох предметів – української мови і літератури та історії України і увійшла до 7-ки абітурієнтів України, які отримали двічі по 200 балів.

Також 12 балів за ДПА з української мови отримали 54 випускники, з математики – 17, з історії України – 40. Високі результати (від 180 до 200 балів) ДПА/ЗНО з української мови, математики та історії отримали 447 учнів (39%) випускників ЗНЗ. За загальним рейтингом результатів ЗНО до

50 найкращих шкіл України увійшла Чернівецька гімназія №4, посівши 27 місце.

За статистичними даними результатів ЗНО-2016 (середній бал) у рейтингу обласних центрів: 2 місце з англійської мови (155,7 с.б.), 5 – біології (151,3 с.б.), 6 – фізики (149,1 с.б.), 7 – географії (145,5 с.б.), 9 – хімії (152,7 с.б.), 10 – математики (149,1 с.б.), 12 – історії України (144,5 с.б.), 18 – української мови (154,3 с.б.).

XIV. Міжнародна співпраця

Місто Чернівці є членом Асоціації міст України, яка плідно співпрацює з Норвезькою асоціацією місцевих та регіональних влад. За сприяння Норвезького інституту міських і регіональних досліджень відбуваються спільні дослідження в рамках проекту «Партисипативна демократія та обґрунтовані рішення на місцевому рівні в Україні», фінансованого МЗС Норвегії.

Управління освіти Чернівецької міської ради бере участь у засіданнях робочої групи з покращення якості надання послуг у сфері освіти. Мета таких досліджень – сприяння реформуванню дошкільної та шкільної освіти в Україні, вивчення громадської та експертної думки про доступність та якість послуг, що надаються у комунальних закладах освіти, виявлення проблем, які виникають в освітянській галузі, пошук шляхів їх усунення.

У 2016 році за сприяння Міністерства освіти і науки України та за фінансової підтримки Міністерства закордонних справ Фінляндії запроваджено міжнародний проект «Мультилінгвальна освіта». Чернівецька гімназія №6 є експериментальним майданчиком всеукраїнського рівня та заохочена організаторами оргтехнікою та обладнанням.

Відповідно до Міжнародного протоколу «Крок за кроком до європейської освіти», Європейського проекту «Відновлення зв'язків з румунами пострадянських територій» Чернівецька гімназія №6 приймала делегації із Сучавського національного колегіуму «Петру Рареш», Фокшанського національного колегіуму «Уніря».

У квітні 2016 року Чернівецьку ЗОШ №13 відвідала делегація з технологічного ліцею ім. М. Емінеску з Думбровень (Сучава, Румунія).

12 квітня 2016 року Чернівецьку СШ ОРТ №41 відвідали Посол держави Ізраїль в Україні Еліав Белоцерковські з дружиною Еленою Естебан Олега, Почесний Консул держави Ізраїль у Західному регіоні Вишняков Олег, помічник Почесного Консула Тарасов Валерій.

14 квітня 2016 року в Чернівецькому ліцеї №2 було підписано договір про учнівський культурно-освітній обмін між Польщею та Україною.

16 та 17 травня 2016 року делегація освітян міста у складі працівників управління освіти та директорів ЗНЗ міста перебувала з робочим візитом у місті Сучава (Румунія). У ході зустрічі було підписано Угоду про співпрацю між управлінням освіти міської ради та управлінням освіти Сучавського повіту.

Важливим напрямком у роботі управління освіти Чернівецької міської ради залишається налагодження партнерських зв'язків з органами управління освітою інших областей України.

У 2016 році освітяни Чернівців ознайомились з досвідом роботи органів управління освітою Дарницького району м.Києва, Харкова, Сумщини, приймали делегацію освітян з Тербовлянщини, м.Слов'янська, Кельменеччини.